

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego Zespołu Szkół w Grodzisku

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019r., poz. 325)

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. art. 1 pkt. 17, 18, 19, 20 ustawy – Prawo oświatowe art. 47 oraz art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r., poz. 900)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018r., poz. 1675)

Założenia ogólne

Celem doradztwa zawodowego realizowanego w szkole jest przygotowanie uczniów do refleksyjnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia oraz zawodu.

Doradztwo zawodowe realizowane w Zespole Szkół w Grodzisku ukierunkowane jest na:

- rozwijanie kompetencji karierowych ucznia,
- wspieranie kompetencji doradczych nauczycieli,
- wspieranie kompetencji doradczych rodziców,
- wykorzystywanie lokalnych zasobów dla wspierania procesów decyzyjnych ucznia w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

W oddziałach przedszkolnych zadania z zakresu preorientacji zawodowej realizuje nauczyciel wychowania przedszkolnego.

Zaplanowane działania są systematyczne i zgodne z programem wychowania przedszkolnego.

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczestników koncepcji preorientacji zawodowej, rozumianej jako ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli z pomocą rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

W wieku przedszkolnym dzieci identyfikują się z głównymi postaciami w rodzinie. Początkowo dominuje na tym etapie fantazja i marzenia ukierunkowane na wybrane, zazwyczaj najbliższe, zawody a w miarę rosnącej partycypacji społecznej i poznawania rzeczywistości wzrasta znaczenie własnych zainteresowań i zdolności.

Efektywne działania na rzecz kształtowania preorientacji zawodowej uwzględniają zróżnicowane zdolności i zainteresowania dzieci.

Główny cel realizacji doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w przedszkolu i klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji. Preorientacja zawodowa w przedszkolu/oddziale przedszkolnym ma na celu:

- wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu,
- kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania,
- samodzielność i samoobsługę oraz takie cechy jak: konsekwentność, dążenie do celu i dbałość o porządek w miejscu pracy,
- umiejętność współdziałania,
- pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci,
- okazywanie szacunku do pracy innych,
- stymulowanie ich prozawodowych marzeń.

Celem doradztwa zawodowego w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami irlnkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów

do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Cele szczegółowe realizacji doradztwa zawodowego

Cele ukierunkowane na ucznia:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń,
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych,
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy,
- rozwijanie wiedzy zawodoznawczej,
- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy,
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych,
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji permanentnej,
- przygotowanie do możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika,
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie,
- rozwijanie kompetencji transferowalnych,
- rozwijanie umiejętności uczenia się,
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
- redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Cele ukierunkowane na nauczycieli:

- budowanie zaangażowania w zakresie realizowania procesów wspierania decyzji edukacyjnych i zawodowych ucznia,
- aktualizacja wiedzy na temat systemu rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, edukacji i systemu kształcenia w zawodach,
- rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli,
- wskazanie na źródła informacji na temat ofert edukacyjnych i doradczych na terenie powiatu siemiatyckiego i województwa podlaskiego.

Cele ukierunkowane na rodziców:

- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach,
- aktualizacja wiedzy na temat ofert szkół ponadpodstawowych,
- aktualizacja wiedzy na temat procedur rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych,
- udzielanie pomocy w procesie rozpoznawania predyspozycji zawodowych ucznia,
- rozwijanie kompetencji doradczych rodzica, wskazanie obszarów wsparcia doradczego,
- wzmacnianie proaktywnej postawy rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przez ich dziecko,
- wskazanie rodzicom aktualnych i rzetelnych merytorycznie źródeł informacji.

Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- nauczycieli,
- rodziców.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i

- podejmowanie decyzji edukacyjno- -zawodowych,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- prowadzenie kół zainteresowań,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne, dni otwarte,
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych,
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych,
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego),
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD),
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów,
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces,
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych,
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez stronę internetową szkoły, gazetki,
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów,
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe,
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, fimów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego,
- prowadzenie lekcji otwartych,
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej,
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego,
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole,
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na terenie powiatu siemiatyckiego i województwa podlaskiego,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów,
- informowanie o targach edukacyjnych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik),
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Realizacja programu

Program realizowany będzie:

- podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej),
- podczas działań, które wynikają z rozporządzenia w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a które prowadzone są przez nauczycieli specjalistów,
- podczas innych działań związanych z preorientacją zawodową realizowanych w oddziałach przedszkolnych w przedszkolu oraz w szkole podstawowej i klasach I-III i poza nim np. spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki do zakładów pracy. W realizację programu preorientacji zawodowej powinno zostać włączone otoczenie społeczno-gospodarcze, w szczególności rodzice oraz przedstawiciele zakładów pracy, instytucje edukacyjne oraz instytucje działające na rynku pracy. W czasie zajęć dzieci powinny poszerzać świadomość dotyczącą świata zawodów z wykorzystaniem prostych zabaw takich jak "Kto posprzątał?", „ Kto wyprodukował?". Wskazuje na to *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad i organizacji udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach*
- w klasach IV-VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- w klasach VII - VIII także na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego,
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- na zajęciach z nauczycielem wychowawcą,
- w ramach wizyt zawodoznawczych, organizowanych u pracodawców lub w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, placówkach i centrach zawodowych.

Koordynator i osoby odpowiedzialne za realizację programu

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, doradca zawodowy, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, pedagog specjalny, psycholog) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. higienistka szkolna.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację realizacji WSDZ,
- współpracuje z doradcą zawodowym,
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- podejmuje działania mające na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów,
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym,
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami,
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje z zakresu doradztwa zawodowego,
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań,

- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym,
- wspólnie z zespołem przygotowuje WSDZ i plan działań na każdy rok szkolny,
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznej, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych,
- organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- organizują w przedszkolu i sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej,
- organizują w świetlicy kąciki zawodoznawcze,
- rozpoznają zdolności i uzdolnienia uczniów oraz wspierają ich w rozwoju,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu,
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem,
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- włącza się w realizację działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole, np. higienistka szkolna:

- współpracują z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- udzielają informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów,
- organizują dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

Metody i formy pracy doradczej

Metody i formy pracy doradczej uwzględnione w programie WSDZ to:

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII,
- lekcje z wychowawcą i zajęcia biblioteczne,
- doradztwo indywidualne (realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej),
- warsztaty doradcze realizowane we współpracy z sojusznikami,
- spotkania z ekspertami,
- wycieczki zawodoznawcze,
- spotkania z rodzicami,
- rada szkoleniowa (wsparcie doradcze dla nauczycieli),
- formy wizualne – strona internetowa szkoły, gazetki,
- konkursy.

Metody i formy pracy doradczej w oddziałach przedszkolnych:

- OGLĄDOWA: pokaz; obserwacja; przykład osobisty nauczyciela; udostępnienie sztuki.
- SŁOWNNA: objaśnienia; instrukcje; zagadki; rozmowy; opowiadania; sposoby społecznego porozumiewania; metody żywego słowa.
- AKTYWIZUJĄCA: karty pracy; burza mózgów; gry dydaktyczne; mapa myśli; zabawy muzyczno-ruchowe; praca w grupie; zabawy swobodne; drama; ekspresja plastyczna; ćwiczenia integrujące grupę.
- PRAKTYCZNEGO DZIAŁANIA: eksperymenty; doświadczenia; działania techniczne; pokaz z objaśnieniem.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkola i klas I–III

1. Poznanie siebie Uczni:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób,
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi,
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach,
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy. Uczni:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,
- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach,
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje,
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu,
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczni:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć,
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić,
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów. Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje,
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość,
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka,
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe,
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki,
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć,
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych,
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów. Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych,
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe),
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł,
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-

zawodowych,

- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania,
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy,
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy,
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową,
- 2.7 dokonuje autoprezentacji,
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji,
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów,
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej,
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby,
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy,
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Sojusznicy – sieć współpracy - podmioty, z którymi szkoła współpracuje

Wsparcie merytoryczne dla Zespołu Szkół w Grodzisku stanowią następujące podmioty:

1. **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Siemiatyczach** w zakresie diagnozowania predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów, prowadzenia indywidualnego poradnictwa dla uczniów, udzielania pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kształcenia i kariery, prowadzenia dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, prowadzenia dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych, prowadzenia spotkań z rodzicami.
2. **Szkoły ponadpodstawowe** (szkoły ponadpodstawowe, centra kształcenia zawodowego) w zakresie promocji oferty kształcenia poprzez bezpośrednie spotkania przedstawicieli szkół z uczniami w szkole, prowadzenia wykładów i warsztatów o charakterze zawodoznawczym, organizowania

impres o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas VII i VIII, organizowania Dni Otwartych dla uczniów klas VIII.

3. **Lokalni pracodawcy** jako współorganizatorzy wycieczek zawodoznawczych, wizyt studyjnych, spotkań z uczniami, spotkań z właścicielami firm. A także w zakresie stwarzania możliwości do przeprowadzania wywiadów z przedstawicielami zawodów i sponsorowania przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno- zawodową i bazę dydaktyczną szkoły.
4. **Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach** w zakresie udostępniania zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych, współorganizowania różnych przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego, współorganizowania dla uczniów spotkań informacyjno-doradczych dotyczących sytuacji na rynku pracy (prezentacja barometru zawodów dla powiatu i województwa).

Wszystkie działania w zakresie współpracy z sojusznikami w ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego uwzględniają specyfikę szkoły, jej potrzeby i możliwości, a także lokalne otoczenie społeczne.

Monitoring i ewaluacja wewnętrzna

Program realizacji doradztwa zawodowego jest monitorowany w ciągu roku szkolnego. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji programu. Dyrektor, po konsultacji z nauczycielami realizującymi działania związane z doradztwem zawodowym w szkole, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia społecznego są informowani o realizacji działań zamieszczonych w Wewnętrznoszkolnym Systemie Doradztwa Zawodowego.

W przedszkolu ewaluacja prowadzona jest w sposób ciągły poprzez okresowe spotkania osób realizujących program preorientacji zawodowej, które posłużą omówieniu skuteczności podejmowanych działań.

DYREKTOR
mgr Barbara Beata Gotawska

Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2023/2024

Lp	Tematyka zajęć	Metody i formy realizacji	Termin realizacji	Klasy, których dotyczy działanie	Osoby odpowiedzialne za realizację
1.	Spotkanie z zespołem ds. realizacji doradztwa zawodowego, analiza założeń programu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2023/2024	Dyskusja, analiza potrzeb,	IX	-	doradca zawodowy/koordynator, nauczyciele wyznaczeni do pracy w zespole
2.	Realizacja zajęć doradczych z uczniami klas I-III i przedszkola	Praca w grupie, ekspresja muzyczna, ruchowa, plastyczna, rozmowakierowana, zabawa tematyczna, pokaz, prezentacja, mapa myśli, odgrywanie ról, giełda pomysłów, burza mózgów	X-V	Oddziały przedszkolne Klasy I-III	nauczyciele wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej
3.	Przeprowadzenie cyklu spotkań czytelnicznych w klasach I-III o zawodach.	Zaproszenie przedstawicieli różnych zawodów, mini wykład, prezentacja, dyskusja, głośne czytanie literatury związanej z określonym zawodem.	X-V	Klasy I-III	bibliotekarz, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
4.	Aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu samych siebie (zainteresowań, mocnych stron) oraz organizowanie zajęć sprzyjających ich rozwijaniu.	Pogadanki, rozmowy z uczniami, tworzenie klasowego katalogu zainteresowań,	Zgodnie z harmonogramem zajęć, cały rok szkolny	Klasy I - III	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy świetlicy, rodzice
5.	Prezentacja zawodów rodziców/warsztaty prowadzone przez rodzica.	Spotkania z rodzicami.	X- VI	Klasy I-III	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, rodzice
6.	Organizowanie wycieczek związanych z poznawaniem zawodów.	Udział uczniów w wycieczkach.	Cały rok szkolny	Klasy I-III	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
7.	Ekspozowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniem związku realizowanych treści nauczania z treściami związanymi ze światem	Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie; określanie specyfiki pracy różnych zawodów.	Cały rok szkolny, II – III (gazetka)	Klasy I-III	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej

	zawodów i rynkiem pracy, w tym wykonanie gazetki na korytarzu szkolnym prezentującej zawody.	Gazetka.			
8.	Eksponowanie w trakcie bieżącej pracy z uczniem wartości wiedzy i potrzeby uczenia się oraz zdobywania nowych umiejętności.	Eksponowanie dyplomów, nagród, osiągnięć uczniów w klasie, szkole, stronie internetowej.	Cały rok szkolny	Klasy I-III	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy świetlicy
9.	Realizacja scenariusza zajęć: <i>Lubię to! Każdy ma swoje zainteresowania,</i>	Metody aktywizujące, opowiadania, zabawy dydaktyczne, kalambury.	IV	Klasy I - III	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
10.	Prowadzenie zajęć, rozmów z uczniami na temat: <i>Kim chciałbym zostać i co chciałbym robić w przyszłości.</i> Rozwijanie umiejętności planowania własnych działań.	Metody aktywizujące, rozmowa kierowana, pantomima, zabawa ruchowa, ekspresja plastyczna.	V	Klasy I - III	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
11.	Moje pierwsze portfolio	Rozmowa z dziećmi na temat ich ulubionych czynności, próby odpowiedzi na pytanie „W czym jestem dobry”. Wykonywanie własnego portfolio techniką kolażu.	IX-X	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego
12.	Urządzamy kąciki zainteresowań	Rozmowa kierowana na temat zainteresowań dzieci. Burza mózgów na temat aranżacji sali, swobodne wypowiedzi dzieci. Ustalenie wspólnie z dziećmi jakie kąciki zainteresowań powinny pojawić się w sali. Tworzenie kącików zainteresowań wspólnie z dziećmi.	IX - X	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego
13.	Wiem, kto pracuje w przedszkolu	Podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w najbliższym otoczeniu i tych, które wzbudziły zainteresowanie	IX	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego; pomoc nauczyciela; p. sprzątająca; konserwator

		oraz identyfikowanie i opisywanie czynności zawodowych wykonywanych przez te osoby, opisywanie różnych funkcji pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach. Metody: słowna, burza mózgów, oglądowa, czynna.			
14.	Bezpieczeństwo	Spotkanie z przedstawicielem służb ratowniczych. Zapoznanie dzieci z numerami alarmowymi. Słuchanie bajek edukacyjnych. Zapoznanie dzieci z zasadami bezpiecznego poruszania się na drodze, w trakcie wycieczek oraz na podwórku. Metody: oglądowa, słowna.	IX - X	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego; dzielnicowy
15.	„Zabawa w...”	Metody: praktycznego Działania, aktywizujące. Zabawy Tematyczne.	cały rok szkolny	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego
16.	Kto to jest bibliotekarz?	Zapoznanie dzieci z literaturą dziecięcą i pracą bibliotekarza. Wyjście do biblioteki szkolnej. Metody: oglądowa, słowna, praktycznego działania.	wg planów pracy nauczycieli	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego; bibliotekarka szkolna
17.	Świąteczne wypieki. Poznajemy pracę cukiernika.	Rozmowa na temat pracy cukiernika. Metoda praktycznego działania: wspólne pieczenie i dekorowanie pierników.	XII	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego
18.	Zdrowo się odżywiamy. Poznajemy pracę kucharki.	Spotkanie z paniami pracującymi na kuchni. Utrwalenie zasad zdrowego odżywiania, komponowanie	wg planów pracy nauczycieli	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego; panie pracujące na kuchni w Zespole Szkół w Grodzisku

		zdrowych posiłków, np. Kanapek, sałatek, koktajli, soków.			
19.	Od ziarenka do bochenka. Kim jest piekarz?	Oglądanie filmów edukacyjnych dotyczących pracy piekarza. Zapoznanie dzieci z etapami powstawania chleba.	wg planów pracy nauczycieli	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego
20.	O swoje zdrowie dbamy.	Wykład, pogadanka, pokaz związany z Przeżyciem. Rozmowy kierowane dotyczące zdrowia oraz zasad higieny. Spotkanie z higienistką.	wg planów pracy nauczycieli	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego; higienistka szkolna
21.	Kim jest logopeda?	Rozmowa kierowana na temat pracy logopedy; wspólne świętowanie Europejskiego Dnia Logopedy.	III	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego; logopeda szkolny
22.	Nasz ogród.	Zapoznanie z zawodem ogrodnika, rozmowa na temat jego pracy. Metoda praktycznego działania: zasianie nasion, sadzenie roślin i obserwacja ich rozwoju.	IV	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego
23.	Kto pracuje w sklepie?	Pogadanka, pokaz Połączony z przeżyciem, metody praktyczne. Wycieczka do sklepu Spożywczego.	wg planów pracy nauczycieli	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego; osoby pracujące w sklepie spożywczym
24.	„Kim będę? – znam różne zawody”.	Metody: oglądowa, słowna, Praktycznego działania, burza Mózgów. Quiz wiedzy lub praca plastyczna.	V	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego
25.	„Kiedy dorosnę zostanę...”- zajęcia podsumowujące.	Rozmowy z dziećmi na temat Ich zainteresowań, pogadanka, Dyskusja w sali przedszkolnej.	IV	Oddziały przedszkolne	nauczyciele wychowania przedszkolnego

26.	Realizacja zajęć doradczych z uczniami klas IV-VI przy wykorzystaniu rekomendowanych.	Praca w grupie, praca indywidualna, mini wykład, prezentacja, autoprezentacja, odgrywanie ról, burza mózgów, dyskusja, mapa myśli	X-V	Klasy IV - VI	wychowawcy klas IV-VI, nauczyciele przedmiotów
27.	Realizacja zajęć doradczych z uczniami klas VII-VIII	Praca w grupie, praca indywidualna, mini wykład, prezentacja, autoprezentacja, odgrywanie ról, burza mózgów, dyskusja, mapa myśli, gra dydaktyczna, autorefleksja, plakat, kolaż, praca z tekstem, akronim, gra On-line, metoda projektu, elementy dramy, asocjogram, kula śnieżna	X - V	Klasy VII - VIII	wychowawcy klas VII-VIII, nauczyciele przedmiotów
28.	Realizacja zajęć doradztwa zawodowego z uczniami klas VII zgodnie z tematyką ustaloną przez doradcę zawodowego.	Metody aktywne, metoda projektu, praca indywidualna, praca w grupach, autoprezentacja, mini wykład, prezentacja, gry dydaktyczne, burza mózgów, mapa myśli, dyskusja	IX -VI	Klasy VII	doradca zawodowy
29.	Realizacja zajęć doradztwa zawodowego z uczniami klas VIII zgodnie z tematyką ustaloną przez doradcę zawodowego.	Metody aktywne, metoda projektu, praca indywidualna, praca w grupach, autoprezentacja, mini wykład, prezentacja, gry dydaktyczne, burza mózgów, mapa myśli, dyskusja	IX -VI	Klasa VIII	doradca zawodowy
30.	Spotkania z rodzicami (zapoznanie z systemem szkolnictwa, z ofertą szkół ponadpodstawowych, procedurami rekrutacji, z lokalnym rynkiem pracy).	Prezentacje, mini wykład, dyskusja	XI - III	Rodzice uczniów klas VIII	wychowawca klasy VIII,
31.	Treningi w podejmowaniu decyzji zawodowej.	Warsztat	II - III	Klasa VIII	doradca zawodowy, Poradnia Psychologiczno –

					Pedagogiczna w Siemiatyczach, psycholog szkolny
32.	Porady indywidualne, diagnoza preferencji zawodowych uczniów.	Metody ankietowe, gry decyzyjne	cały rok szkolny	Klasy VII i VIII	doradca zawodowy, pedagog szkolny
33.	Indywidualna praca z uczniami ze SPE.	Metody diagnostyczne	Cały rok szkolny	Klasa VIII	doradca zawodowy, pedagog, pedagog specjalny, psycholog szkolny
34.	Targi edukacyjne.	Wyjazdy, prezentacje w szkole	III - V	Klasa VIII	doradca zawodowy, wychowawca klasy VIII, przedstawiciele szkół ponadpodstawowych,
35.	Prezentacja oferty szkół ponadpodstawowych województwa podlaskiego, w tym wyjazdy do szkół ponadpodstawowych na dni otwarte	Wyjazdy, prezentacje, warsztaty, wywiady	III - VI	Klasa VIII	doradca zawodowy, wychowawca klasy VIII, pedagog,
36.	Wizyta zawodoznawcza w szkole przedstawicieli Powiatowego Urzędu Pracy w Siemiatyczach	Prezentacje, warsztaty, wykład	IV	Klasa VIII	doradca zawodowy, Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach
37.	Gromadzenie i eksponowanie informacji tematyce związanej z doradztwem zawodowym i preorientacją zawodową.	Gazetki szkolne, tablice informacyjne, kąciki zawodoznawcze, bank pomysłów, biblioteczki podręczne, aktualizacje na stronie internetowej Szkoły	Cały rok szkolny	Kl. I - VIII	nauczyciel bibliotekarz, nauczyciele świetlicy szkolnej, wychowawcy klas, doradca zawodowy,
38.	Spotkania z przedstawicielami zawodu lub wizyty w zakładach pracy.	Wyjazdy, wywiady, prezentacje, warsztaty	Cały rok szkolny	Kl. IV - VIII	wychowawcy klas, pedagog, doradca zawodowy, przedstawiciele lokalnego rynku pracy

Zadania realizowane w klasach IV – VIII przez nauczycieli przedmiotów nie zostały ujęte w harmonogramie. Termin ich realizacji zależy od planów zajęć.

Opracowanie:

B. Decypio

DYREKTOR
mgr Barbara Beata Gotawska